

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**  
**Кафедра ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин**

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**  
Факультет ветеринарної медицини  
“04” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА  
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб екзотичних і хутрових звірів»**

Галузь знань 21 “Ветеринарна медицина”

Спеціальність 211 “Ветеринарна медицина”

Освітня програма “Ветеринарна медицина”

Факультет (ННІ) ветеринарної медицини

Розробники: д.вет. н., доцент Гончаров С. Л., д.вет. н., професор Сорока Н. М.  
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

### Опис навчальної дисципліни

#### “Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб екзотичних і хутрових звірів”

Ветеринарні превентивні технології заразних паразитарних хвороб екзотичних і хутрових звірів охоплюють сучасні методи діагностики, лікування та профілактики паразитарних хвороб. Особлива увага приділяється біології паразитів, механізмам передачі та патогенезу хвороб. Викладаються ефективні ветеринарні препарати та технології контролю, які забезпечують профілактику спалахів, збереження здоров'я та продуктивності екзотичних і хутрових тварин у господарствах і спеціалізованих умовах утримання.

| Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь                     |                             |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------|
| Освітній ступінь                                                                    | магістр                     |        |
| Спеціальність                                                                       | 211 “Ветеринарна медицина”  |        |
| Освітня програма                                                                    | “Ветеринарна медицина”      |        |
| Характеристика навчальної дисципліни                                                |                             |        |
| Вид                                                                                 | обов’язкова                 |        |
| Загальна кількість годин                                                            | 105                         |        |
| Кількість кредитів ECTS                                                             | 3                           |        |
| Кількість змістових модулів                                                         | 2                           |        |
| Курсовий проект (робота) (за наявності)                                             | -                           |        |
| Форма контролю                                                                      | екзамен                     |        |
| Показники навчальної дисципліни<br>для денної та заочної форм здобуття вищої освіти |                             |        |
|                                                                                     | Форма здобуття вищої освіти |        |
|                                                                                     | денна                       | заочна |
| Курс (рік підготовки)                                                               | 6                           |        |
| Семестр                                                                             | 12                          |        |
| Лекційні заняття                                                                    | 30 год.                     | год.   |
| Практичні, семінарські заняття                                                      | год.                        | год.   |
| Лабораторні заняття                                                                 | 30 год.                     | год.   |
| Самостійна робота                                                                   | 45 год.                     | год.   |
| Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти          | 4 год.                      |        |

#### 1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Превентивні ветеринарні технології заразних хвороб собак і котів» полягає у набутті теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб м'ясоїдних, отримання практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів та підготовка студента до самостійної практичної роботи. Логіка і структура курсу «Превентивні ветеринарні технології заразних хвороб собак і котів» дозволить студентам засвоїти необхідний обсяг знань, що дає можливість досягти високого рівня професійної компетентності майбутніх фахівців.

#### Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

#### загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності

СК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК 5. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.

СК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Компетенції першого дня (КПД):

КПД 1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

КПД 2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs (Replacement, Reduction, Refinement - Заміна, Скорочення, Удосконалення).

КПД 4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.

КПД 9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

КПД 10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини

КПД 12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

КПД 19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

КПД 20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

КПД 22. Збирати, зберігати та транспортувати зразки, обирати відповідні діагностичні тести, здійснювати інтерпретації та мати розуміння щодо обмеження результатів тестів.

КПД 25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

КПД 27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

КПД 35. Проводити передзабійний огляд тварин, що використовують у харчових цілях, звертаючи увагу на аспекти благополуччя, записувати спостереження, відбирати зразки тканин після забою, зберігати і транспортувати їх для проведення досліджень.

КПД 36. Проводити інспекцію харчових продуктів і кормів для правильного визначення умов, що впливають на якість і безпеку продуктів тваринного походження, включаючи пов'язані з ними харчові технології.

КПД 38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища

**Програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

## 2. Програма та структура навчальної дисципліни

| №<br>п/п                                                                                                              | Назва теми                                                                            | Кількість годин |        |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|------|------|------|
|                                                                                                                       |                                                                                       | тижні           | Всього | Лекц | Лаб. | Сам. |
| Змістовний модуль 1. Превентивні ветеринарні технології за гельмінтозів екзотичних і хутрових звірів                  |                                                                                       |                 |        |      |      |      |
| 1.                                                                                                                    | Тема 1. Трематодози екзотичних і хутрових звірів                                      | 1               | 9      | 2    | 2    | 5    |
| 2.                                                                                                                    | Тема 2. Цестодози екзотичних і хутрових звірів                                        | 2               | 4      | 2    | 2    |      |
| 3                                                                                                                     | Тема 3. Аскаридатози та анкілостомози екзотичних і хутрових звірів                    | 3               | 4      | 2    | 2    |      |
| 4.                                                                                                                    | Тема 4. Спіруратози екзотичних і хутрових звірів                                      | 4               | 9      | 2    | 2    | 5    |
| 5.                                                                                                                    | Тема 5. Трихуратози екзотичних і хутрових звірів                                      | 5               | 9      | 2    | 2    | 5    |
| 6.                                                                                                                    | Тема 6. Філяріатози екзотичних і хутрових звірів                                      | 5               | 4      | 2    | 2    |      |
| 7.                                                                                                                    | Тема 7. Рабдидатози екзотичних і хутрових звірів                                      | 7               | 4      | 2    | 2    |      |
| 8.                                                                                                                    | Тема 8. Акантоцефальози екзотичних і хутрових звірів                                  | 8               | 9      | 2    | 2    | 5    |
| Змістовий модуль 2. Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів екзотичних і хутрових звірів |                                                                                       |                 |        |      |      |      |
| 9                                                                                                                     | Тема 9. Особливості превентивних технологій за ентомозів екзотичних і хутрових звірів | 9               | 4      | 2    | 2    |      |
| 10                                                                                                                    | Тема 10. Особливості превентивних технологій за акарозів екзотичних і хутрових звірів | 10              | 9      | 2    | 2    | 5    |
| 11                                                                                                                    | Тема 11. Піроплазмідози екзотичних і хутрових звірів                                  | 11              | 4      | 2    | 2    |      |
| 12                                                                                                                    | Тема 12. Еймеріїдози екзотичних і хутрових звірів                                     | 12              | 9      | 2    | 5    | 5    |
| 13                                                                                                                    | Тема 13. Хвороби спричинені джгутиковими. Трипаносомоз екзотичних і хутрових звірів   | 13              | 9      | 2    | 2    | 5    |

|                                                                  |                                                                                  |    |     |    |    |    |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----|-----|----|----|----|
| 14                                                               | Тема 14. Хвороби, спричинені прокаріотами. Ерліхіоз екзотичних і хутрових звірів | 14 | 9   | 2  | 2  | 5  |
| 15                                                               | Тема 14. Гамондіоз та гемобартенельоз екзотичних і хутрових звірів.              | 15 | 9   | 2  | 2  | 5  |
| Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані) |                                                                                  | -  |     |    |    |    |
| <b>Усього годин</b>                                              |                                                                                  | -  | 105 | 30 | 30 | 45 |

### 3. Теми лекцій

| № з/п | Назва теми                                                                            | Кількість годин |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Тема 1. Трематодози екзотичних і хутрових звірів                                      | 2               |
| 2     | Тема 2. Цестодози екзотичних і хутрових звірів                                        | 2               |
| 3     | Тема 3. Аскаридатози та анкілостомози екзотичних і хутрових звірів                    | 2               |
| 4     | Тема 4. Спіруратози екзотичних і хутрових звірів                                      | 2               |
| 5     | Тема 5. Трихуратози екзотичних і хутрових звірів                                      | 2               |
| 6     | Тема 6. Філяріатози екзотичних і хутрових звірів                                      | 2               |
| 7     | Тема 7. Рабдидатози екзотичних і хутрових звірів                                      | 2               |
| 8     | Тема 8. Акантоцефальози екзотичних і хутрових звірів                                  | 2               |
| 9     | Тема 9. Особливості превентивних технологій за ентомозів екзотичних і хутрових звірів | 2               |
| 10    | Тема 10. Особливості превентивних технологій за акарозів екзотичних і хутрових звірів | 2               |
| 11    | Тема 11. Піроплазмідози екзотичних і хутрових звірів                                  | 2               |
| 12    | Тема 12. Еймеріїдози екзотичних і хутрових звірів                                     | 2               |
| 13    | Тема 13. Хвороби спричинені джгутиковими. Трипаносомоз екзотичних і хутрових звірів   | 2               |
| 14    | Тема 14. Хвороби, спричинені прокаріотами. Ерліхіоз екзотичних і хутрових звірів      | 2               |
| 15    | Тема 15. Гамондіоз та гемобартенельоз екзотичних і хутрових звірів.                   | 2               |
|       | Разом                                                                                 | 30              |

### 4. Теми лабораторних занять

| № п/п | Назва теми                                                                                     | Кількість годин |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Парагонімоз м'ясоїдних. Легеневі трематодози екзотичних і хутрових звірів.                     | 2               |
| 2     | Дифілоботріоз екзотичних і хутрових звірів.                                                    | 2               |
| 3     | Креносомоз, філярієдоз (ослероз) екзотичних і хутрових звірів.                                 | 2               |
| 4     | Ангіостронгілоз м'ясоїдних. Спіроцеркоз м'ясоїдних. Діоктофімоз м'ясоїдних.                    | 2               |
| 5     | Трихінельоз екзотичних і хутрових звірів.                                                      | 2               |
| 6     | Дирофіляріоз та дипеталамоз екзотичних і хутрових звірів.                                      | 2               |
| 7     | Стронгілоїдози екзотичних і хутрових звірів                                                    | 2               |
| 8     | Кориносомоз екзотичних і хутрових звірів                                                       | 2               |
| 9     | Найпоширеніші ентомози екзотичних і хутрових звірів.                                           | 2               |
| 10    | Акарози екзотичних і хутрових звірів. Саркоптози і псороптоїдози екзотичних і хутрових звірів. | 2               |
| 11    | Бабезіози екзотичних і хутрових звірів                                                         | 2               |
| 12    | Криптоспоридіоз і ізоспороз екзотичних і хутрових звірів.                                      | 2               |

|       |                                                               |    |
|-------|---------------------------------------------------------------|----|
| 13    | Трипаносомоз і лейшманіоз екзотичних і хутрових звірів.       | 2  |
| 14    | Гепатозоонози екзотичних і хутрових звірів.                   | 2  |
| 15    | Неоспороз, гамондіоз особливості діагностики та профілактики. | 2  |
| Разом |                                                               | 30 |

### 5. Теми самостійної роботи

| № п/п | Назва теми                                                                                                         | Кількість Годин |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Меторхоз і опісторхоз екзотичних і хутрових звірів. Кишкові та печінкові трематодози екзотичних і хутрових звірів. | 5               |
| 2     | Особливості діагностики та лікування за діоктіфімозу екзотичних і хутрових звірів.                                 | 5               |
| 3     | Спіруратози екзотичних і хутрових звірів. Спіроцеркоз                                                              | 5               |
| 4     | Макракантаринхоз екзотичних і хутрових звірів.                                                                     | 5               |
| 5     | Демодекоз та хейлетіоз екзотичних і хутрових звірів.                                                               | 5               |
| 6     | Токсоплазмоз і саркоцистоз екзотичних і хутрових звірів.                                                           | 5               |
| 7     | Трихомоноз екзотичних і хутрових звірів.                                                                           | 5               |
| 8     | Анаплазмози екзотичних і хутрових звірів.                                                                          | 5               |
| Разом |                                                                                                                    | 45              |

### 6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

*(вибрати необхідне чи доповнити)*

- усне або письмове опитування;
- модульні тести;
- екзамен

### 7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

### 8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

#### 8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

| Вид навчальної діяльності                                                                        | Результати навчання                                                                                                                                                          | Оцінювання |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Модуль 1. Превентивні ветеринарні технології за гельмінтозів екзотичних і хутрових звірів</b> |                                                                                                                                                                              |            |
| <b>Тема 1. Превентивні ветеринарні технології за гельмінтозів екзотичних і хутрових звірів</b>   |                                                                                                                                                                              |            |
| Лекція 1. Трематодози екзотичних і хутрових звірів                                               | Аналізувати життєві цикли легеневих, печінкових, кишкових трематод; визначати епізоотологічні ризики та механізми передачі; розпізнавати видів-збудників у цих групах тварин | -          |
| Лабораторна робота 1. Парагонізм м'ясоїдних. Легеневі трематодози екзотичних і хутрових звірів.  | Ідентифікувати яйця й метацеркарії <i>Paragonimus</i> ; розрізняти патоморфологічні зміни легенів; інтерпретувати лабораторні дані при трематодозах                          | 6          |

|                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                   |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Самостійна робота. Меторхоз і опісторхоз екзотичних і хутрових звірів. Кишкові та печінкові трематодози екзотичних і хутрових звірів. | Класифікувати видів-збудників; обґрунтовувати протипаразитарні схеми; порівнювати сучасні засоби профілактики для хутрових і екзотичних тварин                    | 6 |
| Лекція 2. Цестодози екзотичних і хутрових звірів                                                                                      | Розпізнавати цестод, що циркулюють серед дрібних хижаків; пояснювати розвиток паразита в умовах неволі; оцінювати вплив цестодозів на продуктивність              | - |
| Лабораторна робота 2. Дифілоботріоз екзотичних і хутрових звірів.                                                                     | Ідентифікувати яйця <i>Diphyllbothrium</i> ; відрізняти типові ураження слизової кишківника; оцінювати ефективність антигельмінтних засобів                       | 6 |
| Лекція 3. Аскаридатози та анкілостомози екзотичних і хутрових звірів                                                                  | Визначати морфологію нематод; аналізувати клініку у лисиць, єнотів, норок; прогнозувати перебіг інвазії за сезонних умов                                          | - |
| Лабораторна робота 3. Креносомоз, філярієдоз (ослероз) екзотичних і хутрових звірів.                                                  | Виявляти личинки в мокротинні; проводити мікроскопічну диференціацію; інтерпретувати зміни у крові та дихальній системі                                           | 6 |
| Лекція 4. Спіруратози екзотичних і хутрових звірів                                                                                    | Пояснювати специфіку розвитку паразита в стравоході та оці; визначати потенційно небезпечні локації зараження; розробляти профілактичні заходи                    | - |
| Самостійна робота. Спіруратози екзотичних і хутрових звірів. Спіроцеркоз                                                              | Обґрунтовувати терапевтичні підходи при спіроцеркозі; аналізувати рентгенологічні прояви; визначати потребу в хірургічному втручанні                              | 6 |
| Лабораторна робота 4. Ангіостронгільоз м'ясоїдних. Спіроцеркоз м'ясоїдних. Діоктофімоз м'ясоїдних.                                    | Виявляти яйця та личинок у біоматеріалі; оцінювати патофізіологічні наслідки інвазії; застосовувати методи візуальної діагностики                                 | 6 |
| Самостійна робота. Особливості діагностики та лікування за діоктіфімозу екзотичних і хутрових звірів.                                 | Розпізнавати морфологію дорослого паразита; прогнозувати клінічні наслідки ураження нирок; складати план інвазійного контролю                                     | 6 |
| Лекція. 5 Трихуратози екзотичних і хутрових звірів                                                                                    | Визначати місця паразитування <i>Trichuris spp.</i> ; аналізувати морфо-функціональні зміни товстого кишківника; пояснювати специфічність перебігу у різних видів | - |
| Лабораторна робота 5. Трихінельоз екзотичних і хутрових звірів.                                                                       | Виявляти капсули личинок у м'язах; оцінювати ризики зоонозу; розробляти заходи безпечного годівлі                                                                 | 6 |
| Лекція 6 Філяріатози екзотичних і хутрових звірів                                                                                     | Пояснювати специфіку філярій у шкірі та судинах; аналізувати цикли передачі через членистоногих; застосовувати заходи мікрофілярицидної терапії                   | - |
| Лабораторна робота 6. Дирофіляріоз та дипеталамоз екзотичних і хутрових звірів.                                                       | Ідентифікувати мікрофілярій умазках; оцінювати стан серцево-судинної системи; визначати ефективність хіміотерапії                                                 | 6 |

|                                                                                                                       |                                                                                                                                                              |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Лекція 7. Рабдідатози екзотичних і хутрових звірів                                                                    | Розпізнавати патогенні форми <i>Strongyloides</i> ; пояснювати умови аутоінвазії; розробляти заходи обмеження контактів з джерелом інвазії                   | -          |
| Лабораторна робота 7. Стронгілоїдози екзотичних і хутрових звірів                                                     | Виявляти личинок у фекаліях за методами Баермана; ідентифікувати фазу життєвого циклу; відрізняти видоспецифічні прояви                                      | 6          |
| Лекція 8. Акантоцефальози екзотичних і хутрових звірів                                                                | Пояснювати механізми ураження слизової травного тракту; аналізувати потребу в терміновому втручанні; диференціювати <i>Cooperosoma</i> від інших гельмінтів  | -          |
| Лабораторна робота 8. Кориносомоз екзотичних і хутрових звірів                                                        | Виявляти хоботкові паразити у фекаліях і кишечнику; оцінювати зниження апетиту та маси тіла як наслідки інвазії                                              | 5          |
| Самостійна робота. Макракантаринхоз екзотичних і хутрових звірів                                                      | Ідентифікувати яйця <i>Macracanthorhynchus hirudinaceus</i> ; пояснювати біоценотичну роль жука-переносника; визначати ризики перехресної інвазії між видами | 5          |
| Модульна контрольна робота 1.                                                                                         |                                                                                                                                                              | 30         |
| <b>Всього за модулем 1</b>                                                                                            |                                                                                                                                                              | <b>100</b> |
| <b>Модуль 2. Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів екзотичних і хутрових звірів</b>    |                                                                                                                                                              |            |
| <b>Тема 2. Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів екзотичних і хутрових звірів</b>      |                                                                                                                                                              |            |
| Лекція 9. Особливості превентивних технологій за ентормозів екзотичних і хутрових звірів                              | Обґрунтовувати принципи профілактики ентормозів; аналізувати біологію ектопаразитів; оцінювати ефективність інсектицидного контролю                          | -          |
| Лабораторна робота 9. Найпоширеніші ентормози екзотичних і хутрових звірів.                                           | Ідентифікувати ентомологічних паразитів; розрізняти клінічні прояви ентормозів; інтерпретувати епізоотичну ситуацію                                          | 6          |
| Лекція 10. Особливості превентивних технологій за акарозів екзотичних і хутрових звірів                               | Аналізувати методи контролю кліщових інвазій; пояснювати особливості акарицидної обробки; обґрунтовувати стратегічні заходи профілактики                     | -          |
| Лабораторна робота 10. Акарози екзотичних і хутрових звірів. Саркоптози і псороптоїдози екзотичних і хутрових звірів. | Ідентифікувати види <i>Sarcoptes</i> , <i>Psoroptes</i> ; виявляти кліщів у зішкрібах; диференціювати клініку псороптозу та саркоптозу                       | 6          |
| Самостійна робота. Демодекоз та хейлетіоз екзотичних і хутрових звірів.                                               | Розрізняти морфологію <i>Demodex</i> та <i>Cheyletiella</i> ; інтерпретувати результати мікроскопії; аналізувати тактику лікування хронічних форм            | 6          |
| Лекція 11. Піроплазмідози екзотичних і хутрових звірів                                                                | Пояснювати патогенез піроплазмідозів; аналізувати перебіг бабезіозу в умовах неволі; визначати ефективні схеми лікування                                     | -          |
| Лабораторна робота 11. Бабезіози екзотичних і хутрових звірів                                                         | Ідентифікувати <i>Babesia</i> у мазках крові; диференціювати види за морфотипом; оцінювати зміни гематологічних показників                                   | 6          |
| Лекція 12. Еймеріїдози екзотичних і хутрових звірів                                                                   | Аналізувати цикли еймерій; порівнювати тяжкість інвазії між видами; визначати                                                                                | -          |



|                                                                                       |                                                                                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
|                                                                                       | заходи профілактики в умовах колективного утримання                                                                                                               |            |
| Лабораторна робота 12.<br>Криптоспоридіоз та ізоспорові екзотичних і хутрових звірів. | Виявляти ооцисти <i>Cryptosporidium</i> та <i>Isospora</i> ; інтерпретувати результати флотації; обґрунтовувати терапію при зневодненні та ентериті               | <b>6</b>   |
| Самостійна робота. Токсоплазмоз і саркоцистоз екзотичних і хутрових звірів.           | Визначати морфологію <i>Toxoplasma</i> і <i>Sarcocystis</i> ; оцінювати ризики зоонозу; аналізувати ефективність профілактичних заходів                           | <b>6</b>   |
| Лекція 13. Хвороби спричинені джгутиковими. Трипаносомоз екзотичних і хутрових звірів | Оцінювати патогенез трипаносомозу; інтерпретувати особливості передавання через переносників; диференціювати паразитемію та симптоматику                          | -          |
| Лабораторна робота 13.<br>Трипаносомоз і лейшманіоз екзотичних і хутрових звірів.     | Виявляти трипаносом і лейшманій у мазках; порівнювати морфологію амастиготів і трипомастиготів; інтерпретувати лабораторні показники                              | <b>6</b>   |
| Самостійна робота. Трихомоноз екзотичних звірів.                                      | Визначати локалізацію ураження; інтерпретувати мазки слизу; аналізувати ефективність метронідазолу та альтернативних засобів                                      | <b>6</b>   |
| Лекція 14. Хвороби, спричинені прокаріотами. Ерліхіоз екзотичних і хутрових звірів    | Оцінювати патогенез імунозалежного ураження при ерліхіозі; визначати методи прямої та серологічної діагностики; прогнозувати перебіг хвороби                      | -          |
| Лабораторна робота 14.<br>Гепатозонози екзотичних і хутрових звірів.                  | Виявляти гепатозоон у мазках крові; оцінювати деструкцію гепатоцитів; визначати специфіку інфекційного процесу                                                    | <b>6</b>   |
| Лекція 15. Гамондіоз та гемобартенельоз екзотичних і хутрових звірів.                 | Визначати особливості розвитку <i>Gametocyta</i> та <i>Hemobartonella</i> ; інтерпретувати клінічні показники при імуносупресії; аналізувати ефективність терапії | -          |
| Лабораторна робота 15. Неоспорові, гамондіоз особливості діагностики та профілактики. | Виявляти неоспори й гамондії в тканинах; оцінювати перебіг інвазії у собак і снітків; визначати особливості терапії                                               | <b>8</b>   |
| Самостійна робота. Анаплазмози екзотичних і хутрових звірів.                          | Пояснювати механізм тромбоцитопенії при анаплазмозі; аналізувати серологічні методи діагностики; визначати контроль кліщового переносника                         | <b>8</b>   |
| Модульна контрольна робота 2.                                                         |                                                                                                                                                                   | <b>30</b>  |
| <b>Всього за модулем 2</b>                                                            | Разом                                                                                                                                                             | <b>100</b> |
| <b>Навчальна робота</b>                                                               | <b>(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70</b>                                                                                                                                       |            |
| <b>Екзамен/залік</b>                                                                  | <b>30</b>                                                                                                                                                         |            |
| <b>Всього за курс</b>                                                                 | <b>(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100</b>                                                                                                                         |            |
| Курсовий проект/робота (за наявності)                                                 | -                                                                                                                                                                 | <b>100</b> |

## 8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

| Рейтинг здобувача вищої освіти, бали | Оцінка за національною системою (екзамени/заліки) |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------|
| 90-100                               | відмінно                                          |
| 74-89                                | добре                                             |
| 60-73                                | задовільно                                        |
| 0-59                                 | незадовільно                                      |

## 8.3. Політика оцінювання

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Політика щодо дедлайнів та перескладання</b> | <i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). |
| <b>Політика щодо академічної доброчесності</b>  | <i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу   |
| <b>Політика щодо відвідування</b>               | <i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)     |

## 9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2026>)
- конспекти лекцій та їх презентації;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання;
- контрольні роботи;
- методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

## 10. Рекомендовані джерела інформації

### Основна література

1. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М., Прус М.П., Євстаф'єва В.О., Галат М.В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник. За ред. проф. Галат В.Ф. - Київ: Компринт, 2022. - 338 с.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Вища освіта, 2003. – 464 с.
3. Козачок В.С, Скиба О.О., Цвіліховський М.І. Клінічне дослідження екзотичних тварин. Навчальний посібник. К.: Арістей.-2010.-252 с.
4. Марунчин В.Й. Загальне знеболювання диких тварин. Навчальний посібник. К.: Центр екологічної освіти та інформації.-2010.-224с.
5. Марунчин А.А., Іздепський В.И. Особливості загальної анестезії диких тварин, системи дистанційної ін'єкції та використання пульсової оксиметрії для моніторингу анестезії // В кн.: зб. матер. 3-ї Міжнар. конфер. з утримання, годівлі та лікування диких тварин.-К.: 2007.-С. 8–13.
6. Цвіліховський М.І., Береза В.І., Павленок О.І., Колесник В.Я., Долецький С.П., Січкач В.С, Грищенко В.А., Макарін А.О., Голопура С.І. Внутрішні хвороби хутрових звірів.-К.: Арістей.-2004.-93 с.

7. Guo, Y., Li, N., Feng, Y., & Xiao, L. (2021). Zoonotic parasites in farmed exotic animals in China: Implications to public health. *International Journal for Parasitology: Parasites and Wildlife*, 14, 241–247. <https://doi.org/10.1016/j.ijppaw.2021.02.016pmc.ncbi.nlm.nih.gov>
8. Arslanbaş, E., & Baydan, E. (2022). Exotic (wild) animals originated zoonoses and their treatment. *Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği Bülteni*, 78–89. <https://doi.org/10.38137/vftd.1031812>
9. Atkinson, C. T., Thomas, N. J., & Hunter, D. B. (Eds.). (2008). Parasitic diseases of wild birds. Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9780813804620onlinelibrary.wiley.com>
10. Samuel, W. M., Pybus, M. J., & Kocan, A. A. (Eds.). (2001). Parasitic diseases of wild mammals. Iowa State University Press. <https://doi.org/10.1002/9780470377000onlinelibrary.wiley.com>

### Допоміжна література

1. Методичні рекомендації Особливості утримання, годівлі та розведення парнокопитних і мозолоногих тварин у природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.: 2013. – 55 с.
2. Методичні вказівки Особливості утримання, годівлі та представників родин носорогових, тапірових та слонових у природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.: 2013. – 21 с.
3. Методичні рекомендації Родина вовчі і гієнові в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.: 2014. – 56 с.
4. Методичні рекомендації Родина єнотові і віверові в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.: 2014. – 55 с.
5. Методичні рекомендації. Родина котячі в природі та неволі / Н. М. Сорока, І. Ю. Пашкевич. – К.: 2014. – 79 с.
6. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В. О., Галат М. В. *Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник.* / за ред. проф. Галат В. Ф. - Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. - 338.
7. Методичні вказівки для діагностики філяріатозів тварин та стратегія основних лікувально-профілактичних заходів при них / Н. М. Сорока, А. В. Березовський, В. Ф. Галат. – К.: Ветінформ, 2002. – 26 с.
8. Методичні вказівки з діагностики гельмінтозів тварин / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, Н. М. Сорока. – К.: Ветінформ, 2004. – 54 с.

### Інформаційні ресурси

1. Exotic Conditions and Diseases - Advice from PetMD Vets  
<https://www.petmd.com/exotic/conditions>
2. Potential Diseases and Parasites of White-tailed Deer in Missouri  
<https://extension.missouri.edu/publications/g9489>
3. Zoonotic parasites of dromedary camels: so important, so ignored  
<https://parasitesandvectors.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13071-019-3863-3>
4. Infectious agents and diseases in brown bears  
<http://www.yellowstonegrizzlyproject.org/infectious-disease-in-bears.html>
5. Monkeypox <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/monkeypox>
6. Diseases in Ferrets <https://vcahospitals.com/know-your-pet/ferrets-diseases>
7. Reptile Diseases A-Z <https://www.petmd.com/reptile/conditions>